

Kendelse
af
25. marts 2015
i
faglig voldgift
FV2014.0086:

Fagligt Fælles Forbund
(advokat Evelyn Jørgensen)

mod
DI Overenskomst I/ATL
(advokat Henrik Uldal)

1. Uoverensstemmelsen og parternes påstande

Sagen angår anvendelsesområdet for Dagrenovationsoverenskomsten i Transport- og Logistikoverenskomsten mellem DI Overenskomst I (ATL) og Fagligt Fælles Forbund (3F Transportgruppen). Spørgsmålet er, om Dagrenovationsoverenskomstens anvendelsesområde er fastlagt ud fra arten af det, der bortskaffes (DI's standpunkt), eller uden hensyn til, hvad der bortskaffes, ud fra måden, hvorpå bortskaffelse sker (3F's standpunkt).

3F har nedlagt påstand om, at DI/ATL skal anerkende, at indsamling af sække, spande på hjul og minicontainere er omfattet af dagrenovationsoverenskomsten, når afhentningen sker efter ”dør til dør” princippet i private husstande, boligforeninger mv., selv om indholdet ikke består af restaffald – spørgsmålet om efterbetaling afgøres på sædvanlig vis ved fagretlig behandling.

DI/ATL har påstået frifindelse.

2. Sagens behandling ved faglig voldgift

Sagen er forhandlet for en faglig voldgiftsret den 23. marts 2015 med undertegnede, fhv. højesteretspræsident Børge Dahl, som formand og opmand og følgende sidedommere:

Kim René Busch og Flemming Overgaard, udpeget af 3F,
Anne Windfeldt Trolle og Rune Wiborg, udpeget af DI.

Under forhandlingen blev der afgivet forklaring af Leif Rasmussen, Frank Boye, Henrik Christensen og André Rouvillain.

Leif Rasmussen var i perioden 1985 – 2010 først forretningsfører, senere forhandlingssekretær i (nu) 3F's Transportgruppe med ansvar for landevejstransport, herunder dagrenovation.

Frank Boye er siden 2013 konsulent i 3F, Transportgruppen. Han var tidligere – fra 2007 – faglig sekretær i 3F Kastrup, hvor han forhandlede R98-overenskomsten.

Henrik Christensen blev – efter at have arbejdet i vognmandsvirksomhed – i 1996 ansat i brancheorganisationen Danske Vognmænd og er siden 2007 ansat i ATL.

André Rouvillain var fra 1996 ansat i Danske Vognmænd, senere sekretariatschef i ATL, fra 2008 selvstændig advokat.

Da der efter procedure og votering ikke blandt de partsudpegede medlemmer af voldgiftsretten var flertal for en afgørelse, træffes denne af opmanden.

3. Overenskomstgrundlaget

Det hedder i forordet til Transport- og Logistikoverenskomsten 2012 – 2014, at den indeholder generelle bestemmelser gældende for samtlige medarbejdere, ”medens specielle bestemmelser for chauffører, lager- og terminalarbejdere, flyttearbejdere, eksportchauffører, renovationsarbejdere, holddrift og lærlinge findes i særlige overenskomster for hvert af de nævnte områder.” Der er således bl.a. en særlig Chaufføroverenskomst og en særlig Dagrenovationsoverenskomst.

I Dagrenovationsoverenskomstens § 1 om ”Gyldighedsområde” hedder det i stk. 3, at bestemmelserne i det følgende ”er gældende for nærværende overenskomstforhold vedrørende dagrenovation”. Det hedder i øvrigt i Overenskomsten:

”§ 2. Aflønning

Stk. 1. Udover grundlønnen i Transport- og Logistikoverenskomstens generelle bestemmelser, § 9, stk. 2, betales et renovationstillæg pr. time

- For nyansatte på kr. 30,85
- Og efter 9 måneder på kr. 39,00

Stk. 2. Såfremt der er mulighed for at udføre arbejdet i akkord, udlægges distrikterne efter følgende hovedregler:

Sække

...

Spande på hjul

...

Nye Indsamlingsordninger

Hvor der indføres nye indsamlingsordninger eller genbrugsordninger, foretages der opmåling af tidsforbruget, og de pågældende opmålinger lægges til grund for udbæringsnormen.

§ 3. Lokale aftaler

Stk. 1. Der kan på virksomheden indgås lokale aftaler vedrørende nye eller supplerende indsamlingsordninger og andre ydelser. ...

Stk. 2. Ved bestemmelse af, hvorledes nye eller supplerende indsamlingsordninger og andre ydelser skal aflønnes, skal der hurtigst muligt optages og afsluttes lokale forhandlinger.

Stk. 3. For så vidt der ikke opnås enighed mellem arbejdsgiveren og de berørte medarbejdere, udføres og afregnes al arbejdet på grundlag af den i § 2, stk. 1, anførte løn.

...

Nye indsamlingsordninger

Hvor der indføres nye indsamlingsordninger eller genbrugsordninger, foretages der opmåling af tidsforbruget, og de pågældende opmålinger lægges til grund for udbæringsnormen.

...

§ 4. Akkordtakster

...

§ 5. Slamsugning

Stk. 1. Ved arbejde med slamsugning, højtryksspuling og indsamling af kemikalieaffald betales samme tillæg som i § 2.

...

§ 6. Arbejdstid

Stk. 1. Arbejdet kan påbegyndes i distrikterne kl. 04.30, og arbejderne møder på plads eller i garage i så god tid, at arbejdet i distrikterne kan påbegyndes rettidigt.

...

Stk. 2. Arbejdet udføres på den måde og fra det tidspunkt, som er fastsat i de til enhver tid gældende kommunale regulativer, politivedtægter og sundhedsvedtægter. Arbejdet skal, medmindre uforudsete hindringer indtræffer, være tilendebragt hurtigst muligt.

Stk. 3. Såfremt der i overenskomstperioden sker ændringer i de nugældende regulativer, politivedtægter eller sundhedsvedtægter, skal der optages forhandling mellem overenskomstparterne om ændring af overenskomstforholdet på baggrund af de skete ændringer i arbejdets udførelse.

...

Stk. 5. Arbejdet i distrikterne består i udbæring og bortkørsel af det affald som i henhold til kommunens bestemmelser skal fjernes.”

Renovationstillægget på henholdsvis 30,85 kr. og 39,00 kr. er et tillæg til grundløn for nyansatte pr. 1. marts 2013 på 114,35 kr. pr. time.

Den gældende overenskomst er en videreførelse af den tidligere Dagrenovationsoverenskomst mellem Vognmandsfagets Arbejdsgiverforening og Specialarbejderforbundet i Danmark. Det hedder i denne overenskomst fra 1993:

”§ 1. Gyldighedsområde

...

Nedennævnte bestemmelser, der enten fraviger eller supplerer den i stk. 2 nævnte overenskomst, er gældende for nærværende overenskomstforhold vedrørende dagrenovation.

§ 2. Aflønning

For renovationsarbejde betales, ud over den i Standardoverenskomsten nævnte løn, et renovationstillæg på 17 % af den overenskomstmæssige grundløn.

Såfremt der er mulighed for at udføre arbejdet i akkord, udlægges distrikterne efter følgende hovedregler:

A. Sække

...

B. Spande på hjul

...

C. Nye indsamlingsordninger

Hvor der indføres nye indsamlingsordninger, eller genbrugsordninger, foretages der opmåling af tidsforbruget, og de pågældende opmålinger lægges til grund for udbæringsnormen.

§ 3. Akkordtakster

...

Betaling for tømning af minicontainere

...

§ 4. Slamsugning

Ved arbejde med slamsugning og højtryksspuling udbetales et tillæg pr. time på 17 % af grundlønnen. Samme tillæg udbetales ved indsamling af kemikalieaffald.

...

§ 5. Arbejdstid

Arbejdet kan påbegyndes i distrikterne kl. 4.30, og arbejderne møder på plads eller i garage i så god tid, at arbejdet i distrikterne kan påbegyndes rettidigt.

...

Arbejdet udføres på den måde og fra det tidspunkt, som er fastsat i de til enhver tid gældende kommunale regulativer, politivedtægter og sundhedsvedtægter. Arbejdet skal, medmindre uforudsete hindringer indtræffer, være tilendebragt hurtigst muligt.

Såfremt der i overenskomstperioden sker ændringer i de nugældende regulativer, politivedtægter eller sundhedsvedtægter, skal der optages forhandling mellem overenskomstparterne om ændring af overenskomstforholdet på baggrund af de skete ændringer i arbejdets udførelse.

...

Arbejdet i distrikterne består i udbæring og bortkørsel af det affald, som i henhold til kommunens bestemmelser skal fjernes.

...”

Indtil 1999 havde 3F (SiD) to dagrenovationsoverenskomster, den ene med Vognmandsfagets Arbejdsgiverforening, den anden med Danske Vognmænd. DV-overenskomsten går tilbage til 1961, VA-overenskomsten til 1962/63. Der var visse forskelle mellem dem, men grundlæggende angik de begge ”dagrenovation”.

Leif Rasmussen har forklaret, at der tilbage i 1960’erne ikke var flere afhentningsordninger fra private husholdninger, det begyndte først i 1980’erne. Tilbage i 1960’erne var anvendelse af zinkaffaldsspande almindeligt, senere blev papirsække almindelige, i dag er plastikspande det almindelige.

I en af SiD udarbejdet lønoversigt pr. marts 1998 vedrørende overenskomsten mellem Danske Vognmænd og SiD hedder det bl.a.:

”LØNOVERSIGT for DAGRENOVATIONSARBEJDE under DV – SiD overenskomsten med papirsække for medlemmer af Danske Vognmænd gældende fra den 1. marts 1998.

Udbæringspris pr. pose:	<u>110 L</u>	<u>125 L</u>	<u>150 L</u>	<u>175 L</u>
Grundløn øre	227,3	230,4	235,6	261,3
Smudstillæg øre	<u>127,9</u>	<u>127,9</u>	<u>127,9</u>	<u>127,9</u>
Pr. udbæring i alt øre	355,2	358,3	363,5	389,2

...

Ved renovation i plastsække ydes et tillæg på 10 øre til de anførte udbæringspriser.

...

	<u>300 L</u>	<u>400 L</u>	<u>600 L</u>	<u>800 L</u>
Ved bortkørsel af dagrenovation i container er lønnen pr. tømning i alt kr.	5,40	5,70	6,10	6,85

For det arbejde, der er forbundet med foring af containeren med plastsække, betales øre

40,0 pr. stk.

Vedrørende tømning af beholdere på hjul på op til max. 240 liter med lukkede komprimatorvogne gælder følgende:

Ugeløn

Grundløn (incl. specielt tillæg)	kr. 3.376,25
Renovationstillæg	<u>kr. 510,12</u>
I alt	<u>kr. 3.886,37</u>

Akkord:

...

Grundløn	kr. 4,22
Renovationstillæg	<u>kr. 0,64</u>
Beholderpris i alt	<u>kr. 4,86</u>

...

Haveaffald betales pr. bundt (100 L) eller kasse (100 L) eller pose (125 L) med 303,1 øre.

For det arbejde, der er forbundet med læsning, udkørsel og aflæsning af stort affald betales timeløn i henhold til Hovedoverenskomsten for chauffører med et tillæg på kr. 5,75 pr. time.

Til medarbejdere der udelukkende er beskæftiget med kørsel af minicontainere eller haveaffald og stort affald, skal der som hidtil ydes et tillæg til ugelønnen på kr. 351,00 pr. uge.

...”

Leif Rasmussen har forklaret, at dagrenovation efter hans opfattelse altid har været samstemmende forstået af overenskomstparterne som det husholdningsaffald, der var omfattet af vedkommende kommunes regulativ for husholdningsaffald. Gennem alle årene har langt de fleste kommuner valgt at lade private vognmænd stå for bortskaffelsen af husholdningsaffald som fastlagt i renovationsregulativet, og han har ikke oplevet nogen uenighed om, at dagrenovationen er afgrænset af renovationsregulativet. Der var tilbage i 1990'erne i de gamle overenskomster bestemmelser om storskrald og haveaffald – typisk grene bundet sammen og lagt ud på fortovet – som blev skrevet ud derved, at det ikke kom ind i AV-overenskomsten, men i øvrigt er det hans opfattelse, at det afgørende var og er, om haveaffald og andet affald er omfattet af renovationsregulativet – er det tilfældet, er det omfattet af Dagrenovationsoverenskomsten, er det ikke tilfældet, er det omfattet af Chauffør-overenskomsten.

André Rouvillain har forklaret, at AV-overenskomsten i modsætning til DV-overenskomsten alene omfattede dagrenovation – ikke haveaffald eller andet. Overenskomstens anvendelsesområde har efter hans opfattelse altid været begrænset til dagrenovations – renovationstillægget har ikke været anvendt til andre typer af affald, uanset hvad der står i affaldsregulativet.

Fra overenskomstforhandlingerne i 2007 er der fremlagt et internt DI-notat fra et møde i det snævre udvalg udarbejdet af André Rouvillain til brug for ATL's bestyrelse. Ifølge dette notat fremkom 3F på mødet, der blev holdt den 30. januar 2007, ”med deres ønsker til ændringer i overenskomsten”, herunder vedrørende § 2: ”Renovationstillæg skal også udbetales ved afhentning af genbrug, haveaffald m.v. Leif Rasmussen påpegede, at kommunens affaldsregulativ er udgangspunktet. (Dette er en principiel drøftelse, som tidligere har været vendt mellem ATL og 3F, bemærkning fra André Rouvillain).”

Leif Rasmussen har forklaret, at han ikke husker, at der var nogen principiel uenighed på mødet – de ønskede blot teksten præciseret, så det, de anså for den fælles forståelse, nemlig at renovationsregulativet var styrende for anvendelsesområdet, kom til udtrykkeligt at fremgå. Han nævnte flere ting, der var omfattet, ikke kun genbrug og haveaffald. I 2007 var haveaffald i spande, derfor burde det udtrykkeligt nævnes.

André Rouvillain har forklaret, at notatet beskriver det, der skete på mødet, nemlig at Leif Rasmussen kom med en lang liste over, hvad 3F gerne ville have overenskomsten til at omfatte. Hans bemærkning har sin baggrund i, at ATL's standpunkt i alle årene har været, at de kommunale regulativer da er relevante som baggrund for forståelsen af Dagrenovationsoverenskomsten, men ikke afgørende for gyldighedsområdet, som fastlægges af overenskomstparterne, og at det, som er adskilt fra dagrenovation, ikke aflønnes med renovationstillæg, men med chaufførtillæg.

Der skete ikke i det videre overenskomstforhandlingsforløb i 2007 yderligere – overenskomsten blev alene ændret som konsekvens af de generelle forhandlinger på de punkter, hvor de var af betydning.

Der er fremlagt et protokollat af 1. marts 2014 om fornyelse af dagrenovationsoverenskomsten.

Henrik Christensen har forklaret, at i 2012-overenskomsten kom der en bestemmelse ind om, at der kunne laves lokale aftaler om særlige indsamlingsordninger, f.eks. skrot og batterier, som tages med under indsamling af dagrenovation. I 2014 blev det aftalt, at alt skal akkorderes lokalt. Lykkes det ikke at lave en akkord, skal der betales timeløn med renovationstillæg. En dagrenovationsarbejder er efter overenskomsten garanteret 37 timer med renovationstillæg. Den chauffør, som kun henter f.eks. papir, aflønnes efter Chaufføroverenskomsten. Den chauffør, som henter dagrenovation og andet samtidig eller dagrenovation 3 dage om ugen, andet affald 2 dage om ugen får renovationstillæg for det hele. Det afgørende kriterium er, at den pågældende helt eller delvist arbejder med dagrenovation.

I den forbindelse har DI henvist til Overenskomst 2008 mellem Fagligt Fælles Forbund, Kastrup Afdeling, og Renholdningsselskabet af 1898, som indeholder en bestemmelse om "løntillæg til de forskellige arbejdsopgaver", hvori det bl.a. hedder:

”Tillæg	Kr.
A	960,37
B	3.041,17
C	3.681,41
D	3.841,47
E	4.815,16

...

Tillæg C ydes til ... medarbejdere, der indsamler papir, pap, haveaffald, glas/drikkevareemballageer, affald fra gadegruber, storskrald, elektroniskrot, PVC, imprægneret træ mv.

Tillæg D ydes til ... medarbejdere, der indsamler farligt affald og affald i forbindelse med diverse Agenda 21-projekter.

Tillæg E ydes til medarbejdere, der indsamler dagrenovation (alle biltyper).”

Frank Boye har herom forklaret, at de, da man startede med kildesortering i København, var enige om, at der skulle være tillæg for kildesorteret affald. Da arbejdet overgik til andre virksomheder, var der tilpasningsforhandlinger og enighed om, at der skal være samme tillæg til dagrenovation, storskrald, haveaffald og papir/glas, da arbejdsprocessen er den samme.

4. Den offentlige affaldsregulering

I bekendtgørelse nr. 1309 af 18. december 2012 om affald som ændret senest ved bekendtgørelse nr. 1331 af 4. december 2014 hedder det bl.a.:

” Kapitel 2

Definitioner

§ 2. Ved affald forstås i denne bekendtgørelse ethvert stof eller enhver genstand, jf. bilag 2, som indehaveren skiller sig af med eller agter eller er forpligtet til at skille sig af med.

...

§ 3. I denne bekendtgørelse forstås endvidere ved.

...

15) Dagrenovation: Affald, som hovedsageligt består af køkkenaffald, hygiejneaffald og mindre emner af kasserede materialer, der typisk frembringes af private husholdninger, herunder madaffald og restaffald i form af kartoner til mælk, juice og lignende, snavset papir, pap og plast m.v., og som ikke er omfattet af andre ordninger.

...

31) Husholdningsaffald: Affald, som er frembragt af husholdninger, herunder dagrenovation, haveaffald, storskrald, kildesorterede affaldsfraktioner og jord fra husholdninger. Husholdningsaffald kan enten være farligt eller ikke-farligt.

...

Kapitel 4

Kommunal affaldshåndtering - affaldshierarki

§ 12. Den kommunale affaldshåndtering skal, jf. dog stk. 2, ske i overensstemmelse med følgende affaldshierarki:

- 1) Forberedelse med henblik på genbrug.
- 2) Genanvendelse.
- 3) Anden nyttiggørelse.
- 4) Bortskaffelse.

...

Kapitel 6

Kommunale affaldsregulativer

§ 19. Kommunalbestyrelsen skal udarbejde og vedtage regulativer om ordninger for affald produceret af husholdninger og virksomheder i kommunen, jf. § 24, stk. 1-3, jf. dog stk. 2 og § 40.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal udarbejde og vedtage et selvstændigt regulativ for jord, som er affald.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen skal, når de udarbejder regulativerne efter stk. 1, anvende de paradigmer, som fremgår af bilag 6 og 7. Regulativerne består af en obligatorisk tekst og en tekst, der udfyldes af de enkelte kommunalbestyrelser. Paradigmerne er tilgængelige på www.miljoportal.dk.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen skal offentliggøre de efter stk. 1 vedtagne regulativer ved indrapportering til den nationale regulativdatabase, der er tilgængelig på www.mst.dk.

...

§ 20. Kommunalbestyrelsen skal i regulativerne fastsætte de indsamlings- og anvisningsordninger, der skal anvendes i kommunen, jf. kapitel 7. Kommunalbestyrelsen vælger selv, om felter, der i paradigmerne, jf. § 19, stk. 3, er angivet med ”frivillig at udfylde”, skal udfyldes.

§ 21. Kommunalbestyrelsen skal i regulativerne fastsætte forskrifter om indsamlingsordningernes omfang og tilrettelæggelse m.v., herunder krav om sortering.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan herudover for indsamlingsordninger fastsætte forskrifter om:

- 1) Emballering af affald.
- 2) Beholdertype.
- 3) Opbevaring af affald.
- 4) Kapacitet for beholdere.
- 5) Anbringelse af beholdere, herunder adgangsveje.
- 6) Anvendelse af beholdere.
- 7) Fyldning af beholdere.
- 8) Renholdelse af beholdere.
- 9) Afhentning af beholdere.

...

Kapitel 7

Kommunale affaldsordninger

§ 24. Kommunalbestyrelsen skal etablere ordninger for affald, herunder jord, som er affald, produceret af husholdninger og virksomheder i kommunen, jf. dog stk. 2 og 3 og § 40. Ordningerne skal fremgå af henholdsvis regulativet for husholdningsaffald, regulativet for erhvervsaffald og regulativet for jord, som er affald, jf. § 19.

...

Etablering af og krav til visse ordninger for husholdninger

§ 25. Kommunalbestyrelsen skal etablere en indsamlingsordning i form af en henteordning for dagrenovation fra alle husholdninger.

...

§ 26. Kommunalbestyrelsen skal etablere en indsamlingsordning for papiraffald fra husholdninger i bebyggelser, hvor der til stadighed er mere end 1000 indbyggere.

...

§ 27. Kommunalbestyrelsen skal etablere en indsamlingsordning for papaffald, herunder papemballage, fra husholdninger i bebyggelser, hvor der til stadighed er mere end 1000 indbyggere.

...

§ 29. Kommunalbestyrelsen skal etablere en indsamlingsordning for glasemballageaffald fra husholdninger i bebyggelser, hvor der til stadighed er mere end 2000 husstande.

...

§ 30. Kommunalbestyrelsen skal etablere en indsamlingsordning for genanvendeligt metalemballageaffald.

...

§ 31. Kommunalbestyrelsen skal etablere en indsamlingsordning for genanvendeligt plastemballageaffald, herunder for affald i form af plastflasker og -dunke.

...

§ 32. Kommunalbestyrelsen skal etablere en indsamlingsordning i form af en bringeordning, der giver husholdninger i kommunen adgang til mindst én genbrugsplads.

...

§ 33. Kommunalbestyrelsen skal etablere en indsamlingsordning for PVC-affald.

...

§ 34. Kommunalbestyrelsen skal etablere en indsamlingsordning for affald af imprægneret træ.

...

§ 35. Kommunalbestyrelsen skal etablere en ordning for bygge- og anlægsaffald, som giver husholdningerne mulighed for at sortere i overensstemmelse med kravene til sortering i § 65, stk. 1 og 2.

...

§ 36. Kommunalbestyrelsen kan i regulativet for husholdningsaffald fastsætte bestemmelser om, at affald af neddelt kreosotbehandlet træ skal forbrændes med energiudnyttelse.

...

§ 37. Kommunalbestyrelsen skal etablere en indsamlingsordning for farligt affald, der ikke er omfattet af §§ 25-27 og §§ 29-36.

...”

I overensstemmelse med affaldsbekendtgørelsen hedder det om ”Dagrenovation” på Københavns Kommunes hjemmeside:

”Dagrenovation er fx madaffald, mælkekartoner, pizzabakker, almindelige elpærer, bleer, hygiejneaffald, flamingo og snasket papir eller pap.

Det affald, der er tilbage, når du har sorteret det genanvendelige og det farlige affald fra.

Hvor skal du aflevere det?

I en af kommunens dagrenovationsbeholdere, der findes ved alle beboelser.

Hvad sker der med det?

Dagrenovationen bliver kørt på forbrændingen og brugt til at producere fjernvarme og elektricitet.

NB. Papir, pap, glas, metal, elektronik, hård plast, kemikalier, haveaffald og storskrald er ikke dagrenovation.”

Under sagen er fremlagt Esbjerg Kommunes regulativ for husholdningsaffald, hvori der i overensstemmelse med affaldsbekendtgørelsen er bestemmelser om bl.a. følgende separate ordninger:

”§ 12 Ordning for dagrenovation

§ 13 Ordning for papiraffald

§ 14 Ordning for papaffald

§ 15 Ordning for glasemballageaffald

§ 16 Ordning for genanvendeligt metalemballageaffald

§ 17 Ordning for genanvendeligt plastemballageaffald”

5. Parternes argumentation

3F har anført, at dagrenovation omfatter indsamling af sække, spande på hjul og minicontainere fra private husholdninger efter "dør til dør" princippet, hvad enten det indsamlede er restaffald, haveaffald, papir, glas, pap eller andet. At overenskomsten ikke kun omfatter restaffald fremgår udtrykkeligt af § 2, sidste afsnit, hvorefter der ved indførelse af "nye indsamlingsordninger eller genbrugsordninger" skal foretages en opmåling af tidsforbruget. Det fremgår endvidere af overenskomstens § 6, stk. 5, at arbejdet omfatter "det affald som i henhold til kommunens bestemmelser skal fjernes". Regulativet gælder for al husholdningsaffald. At regulativet er styrende for arbejdet fremgår desuden af § 6, stk. 2. Forskelle i indhold er uden betydning for arbejdet – arbejdet er fuldstændig det samme, hvad enten der er tale om restaffald eller genbrug.

DI/ATL har anført, at Dagrenovationsoverenskomsten kun omfatter dagrenovation (og slamsugning mv. som udtrykkeligt angivet i § 5). Renovationstillægget er et ulempestillæg, som er nøje forbundet med karakteren af affaldet. Det er almindeligt chaufførarbejde at hente andet affald – afhentningen heraf kan ikke udløse renovationstillægget, da det ikke er forbundet med samme gene.

6. Opmandens bedømmelse

Dagrenovationsoverenskomsten gælder efter sin ordlyd for "dagrenovation". De kommunale ordninger for dagrenovation fra husholdninger har historisk haft et hygiejnisk formål og har først og fremmest omfattet køkkenaffald og andet skrald, som giver anledning til sundhedsfare, jf. herved Overenskomstens § 6, stk. 1, om, at arbejdet kan påbegyndes kl. 04.30, og § 6, stk. 2, hvor det i 1. pkt. er anført, at arbejdet "udføres på den måde og fra det tidspunkt, som fastsat i de til enhver tid gældende kommunale regulativer, politivedtægter og sundhedsvedtægter", og i 2. pkt. er anført, at arbejdet "skal ... være tilendebragt hurtigst muligt". Skrald i form af køkkenaffald mv. kan både lugte og være sundhedsfarligt, hvorfor det er ønskeligt, at det fjernes så hurtigt og effektivt som muligt – på tidspunkter, der er til gene for så få som muligt. Det kan på den baggrund være nærliggende at forstå renovationstillægget som et genetillæg, som gives på grund af arbejdets særlige karakter.

I mangel af en nærmere beskrivelse i Overenskomsten af, hvad dagrenovation omfatter, er det – henset til Overenskomstens åbenbare tilknytning til den offentlige affaldsregulering vedrørende husholdningsaffald – nærliggende at forstå dagrenovation i Overenskomsten i overensstemmelse med definition af dagrenovation i affaldsbekendtgørelsens § 3, nr. 15, som en delmængde af husholdningsaffald defineret i § 3, nr. 31. En sådan forståelse giver også god mening på baggrund af den udvikling, der er sket i affaldshåndtering over de seneste 50 år, hvorefter den oprindelige, typisk ugentlige dagrenovationsordning for køkkenaffald mv. er blevet suppleret med afhentning af storskrald, haveaffald, papir og flasker mv. – typisk med længere mellemrum, bl.a. fordi der er tale om affald uden de lugt- og sundhedsproblemer, køkkenaffald mv. kan give anledning til. De nye ordninger angår således affald, hvis håndtering ikke kan give anledning til de samme lugtgener og sundhedsrisici som køkkenaffald mv. – arbejdet er derved af en anden karakter, selv om overgangen til anvendelse af lukkede containere på hjul og lukkede skraldebiler med særlige tømningsskemaer har indebåret en begrænsning af de traditionelle gener og risici.

Det må endvidere efter bevisførelsen lægges til grund, at nok var storskrald og haveaffald omfattet af DV-overenskomsten – om end med et andet tillæg end tillægget for ”papersække”, der i 3F’s 1998-lønoversigt omtales som ”genetillæg”, og et andet tillæg end det, der er benævnt ”renovationstillæg” for tømning af beholdere på hjul – storskrald og haveaffald var imidlertid ikke omfattet af VA-overenskomsten og blev ikke i 1999 omfattet af VA-overenskomsten, som den nuværende overenskomst er en videreførelse af. Det må efter bevisførelsen også lægges til grund, at der ikke senere i forholdet mellem overenskomtparterne er opstået en fælles forståelse, hvorefter afhentningsmåden og ikke karakteren af det afhentede er afgørende for, om der skal betales renovationstillæg.

Til indholdet i Dagrenovationsoverenskomstens vedrørende ”nye indsamlingsordninger eller genbrugsordninger” bemærkes, at der er tale om et vilkår i en bestemmelse, som angår aflønning, og som fremstår som alternativ til henholdsvis ”sække” og ”spande på hjul”. Vilkåret er ikke en del af bestemmelsen om gyldighedsområdet i § 1. I kendelse af 24. februar 2013 i FV2011.0090 (fhv. højesteretsdommer Per Sørensen) er ligelydende vilkår i Dagrenovationsoverenskomsten mellem 3F og Dansk Erhverv/DTL forstået således, at der efter vilkåret skal ske

akkordering efter Overenskomsten, når der indføres nye ordninger som f.eks. uddeling af tryksager og indsamling af batterier, så arbejdet omfatter andet end egentlig renovation.

På denne baggrund fører en samlet bedømmelse til, at dagrenovation i Overenskomsten skal forstås ud fra, hvad der bortskaffes, ikke ud fra bortskaffelsesmåden.

Dagrenovationsoverenskomsten og dens renovationstillæg skal anvendes på afhentning af affald af den geneforvoldende karakter, som må anses at være begrundelsen for den overenskomstmæssige udskillelse, dvs. på køkkenaffald mv., jf. herved affaldsbekendtgørelsens § 3, nr. 15. Der er endvidere enighed om, at Dagrenovationsoverenskomsten finder anvendelse på afhentning af andet affald, når det sker samtidig med indsamling af dagrenovation, og på en dagrenovationsmedarbejders fulde ugentlige arbejdstid, selv om kun nogle af dagene anvendes til afhentning af dagrenovation, andre til afhentning af andet.

DI/ATL skal herefter frifindes.

Thi bestemmes:

DI Overenskomst I/ATL frifindes.

Hver part bærer egne omkostninger ved sagens behandling og halvdelen af udgiften til opmand.

Børge Dahl